

HEMMET

Svullnad

Ont i leder

Upptäcker gradvis olika symtom.

Risk att personen väntar med att söka vård

1177
VÄRDGUIDEN

Pratar med närstående. Söker på internet.
Ringer sjukvårdsrådgivning.

Symtomen på RA börjar ofta med smärta, svullnad och ömhet i små leder i händer och fötter. Trötthet är också vanligt.

PRIMÄRVÅRD

Upprepade besök

Uppsöker vårdmottagning.
Initial utredning av RA.
Får remiss till reumatologisk mottagning.

Patienter med ledvärk utreds initialt i primärvården. Vid misstanke om inflammatorisk artrit eller RA remitteras patienten till reumatologisk specialistvård.

REUMATOLOGISK SPECIALISTVÅRD

Orolig

"Hur blir livet nu?"

Besöker reumatologisk mottagning.
Får diagnos RA.

Läkare undersöker, utreder symtom och ställer diagnos. Vid diagnos RA behandlas patienten med läkemedel samt med stöd och insatser av reumatologiskt team inklusive patientutbildning och stöd för förändring av levnadsvanor. Behandlingen justeras beroende på effekt och kräver kontinuerlig provtagning.

Deltar i behandling.

Arbetsterapeut, fysioterapeut, kurator, reumatolog, sjuksköterska.

UTANFÖR SJUKVÅRDEN

Vilka nya vanor behövs och hur få till det?

Det går att leva ett bra liv

"Vad vill jag berätta om för arbetsgivare och vänner?"

Egenvård och upplevelse av bra liv trots RA.
Genomföra regelbundna besök i reumatologisk specialistvård.
Om upplevd försämring, kan samlad insats åter krävas.

Målet för behandlingen är att symtom orsakade av RA ska minska eller försvinna helt.

Stöd för fortsatt arbetsliv kan behövas.

Utmaning 1: Utredning av RA kan ta tid

- Innan diagnos ställts besvärar patienten ofta av smärta och värk i leder, trots att ledinflammation inte alltid kan påvisas vid undersökning.
- Många söker för smärta och värk i primärvården, men det är bara hos en liten andel som orsaken är inflammatorisk reumatisk sjukdom.
- Sjukdomens relativa sällsynthet gör att utredning av reumatoid artrit (RA) ibland fördröjs och patienten kan behöva söka för sina symtom upprepade gånger innan patienten får bedömning hos reumatolog.

Utmaning 2: RA kan ha stor påverkan på patientens liv

- När patienten fått diagnos RA hos en reumatolog följs de flesta patienter livet ut inom den reumatologiska specialistvården med upprepade besök hos flera yrkesgrupper.
- Att leva med en RA innebär inte enbart medicinsk behandling, utan kan påverka aspekter av livet som tidigare känts självklara. Dit hör exempelvis livsstil, relationer, fritidsintressen eller arbetsituation.
- Att få en livslång diagnos kan utlösa en krisreaktion som man kan behöva stöd för att ta sig igenom.

Utmaning 3: Att leva med RA medför stort egenansvar

- Att leva med reumatisk sjukdom innebär ofta krav på ett flertal beteendeförändringar, exempelvis att sluta röka och öka sin fysiska aktivitet. Dessa måste patienten själv ta ansvar för.
- Sjukdomen kan innebära skov, det vill säga perioder av mer inflammatorisk aktivitet och därmed ökad trötthet, smärta och svullna leder. Under dessa perioder behöver patienten själv kontakta vården för att få en ny bedömning och ställningstagande till justerad behandling.
- Patienten behöver vara delaktig i den medicinska behandlingen, både vad gäller provtagning och medicinering.